

Popis píšťal určených k adopci

Cínové rejstříky

Hlavní stroj – 1. manuál (51 tónů)

Principál 8′

Základní rejstřík varhan, který vyniká velmi příjemným, poměrně silným a sametově zabarveným tónem. Je nepostradatelný jak pro doprovod lidového zpěvu, tak při sólové hře pro vytváření silnějších barev, jejichž je základní složkou. Na svých „bedrech“ nese celé varhanní pléno. Jeho část je umístěna v průčelí varhan, takže část jeho píšťal je viditelných. Je vyroben z leštěného cínu.

Quintadena 8′

Barvotvorný rejstřík zvláštního jemného tónu, v němž se uplatňuje zvýrazněný kvintový harmonický tón (odtud jeho název). Při průzkumu se ukázalo, že jde o velmi staré píšťaly, které pravděpodobně pocházejí již z původních barokních varhan, které byly předchůdcem současného nástroje, a stavitel Josef Prediger je využil v novostavbě svých varhan. Jako památka na varhanářství 18. století jsou historicky velmi cenné. Rejstřík je vyroben z cínu.

Salicional 8′

Zastupuje v těchto varhanách skupinu tzv. „smykavých“ hlasů, které jsou imitací smyčcových nástrojů v orchestru. Jeho zvuk je velmi jemný a je využíván buď samostatně, nebo ve spojení s ostatními hlasy pro změkčení a zjemnění výsledných zvukových barev. Používá se též pro doprovod sólového zpěvu nebo tichých hudebních nástrojů (fléten, zobcových fléten, komorních seskupení a podobně). Je vyroben z cínu.

Octava 4′

Obdoba rejstříku Principál, ale je sestavena z píšťal poloviční délky, takže zní o celou jednu oktávu výše, než je základ (odtud název rejstříku). Je nepostradatelná pro výstavbu silných barev a varhanního pléna. Bývá využívána i při doprovodu lidového zpěvu nebo větších nástrojových seskupení, případně silně znějících dechových ansámbľů (trubek a podobně). Vyrobena je z cínu.

Quinta 2 2/3′

Tento rejstřík je zvláštní tím, že zní o duodecimu výše, než je základní tón (při stisku klávesy c1 zní tón g2). Je typickým barvotvorným rejstříkem, bez něhož nelze sestavit zajímavé zvukové kombinace především pro interpretaci barokní hudby a je využíván při tvorbě výrazných sólových barev pro přednes melodie nebo tzv. „cantu firmu“ v chorálech. Tento rejstřík dosti zásadně ovlivňuje vyznění pléna nástroje a je neodmyslitelnou součástí dispozice klasicky koncipovaných varhan. Je vyroben z cínu.

Superoctava 2′

Další obdoba rejstříku Principál, ale zní o dvě oktávy výše, než je základ. Dodává varhannímu zvuku slavnostní lesk a je korunou tzv. „malého pléna“. Superoctava 2′ je nepostradatelná při vytváření různých variant silných a lesklých barev. Vyrobena je z cínu.

Mixtura 4x

Již z názvu je zřejmé, že jde o tzv. „smíšený“ hlas sestavený z více píšťalových řad (v tomto případě čtyř). Základ rejstříku je postaven velmi vysoko (z velmi krátkých a tím tedy vysoko znějících píšťal) a při stisku jedné klávesy zní celý akord (čtyřzvuk) ve tři až šestičárkované oktávě, takže výsledný zvuk varhan dostává charakteristické lesklé a zvonivé zabarvení. Mixtura je „korunou“ dispozice nástroje a její sestava a intonace je chloubou a ukázkou mistrovství každého varhanáře. Samostatně se nepoužívá, ale vždy, když zazní plný zvuk varhan, je jeho dominující složkou, která charakterizuje nástroj jako celek. Je vyrobena z cínu.

Pozitiv (menší stroj, který je proti hlavnímu stroji výraznou zvukovou individualitou s odlišným zabarvením jednotlivých hlasů, může být využit sólově nebo jako doprovodný stroj) – 2. manuál (51 tónů)

Principal 4'

Základní rejstřík menšího stroje (pozitivu) a má obdobné zvukové vlastnosti jako o oktávu níže znějící Principal 8' z hlavního stroje. Je umístěn viditelně na prospektu v horních oknech, která patří stroji pozitivu. Vyroben je z cínu.

Fugara 4'

Sestavena z velmi úzkých cínových píšťal a ve zvuku je o něco výraznější obdobou Salicionalu z hlavního stroje. Její zvuk je velmi příjemný a oblíbený. Ve spojení s dřevěným rejstříkem Copula major 8' vytváří charakteristickou zvukovou barvu prozrazující již nezadržitelný příklon k romantickému ideálu v českém varhanářství. Jako všechny rejstříky o jedné píšťalové řadě obsahuje 51 píšťal.

Octava 2'

Plní v pozitivu stejnou funkci jako Superoctava 2' v hlavním stroji. Její zvuk je výrazný a lesklý a hodí se k sólovému využití, stejně jako k doprovodu silněji znějících ansámblů. Je vyrobena z cínu.

Mixtura 3x

Tato mixtura vytváří zvukovou korunu menšího stroje (pozitivu), jehož celkové vyznění je v porovnání s hlavním strojem subtilnější, ale svítivější a průraznější. Zásahu na tom má právě tento smíšený rejstřík sestavený ze tří řad velmi vysoko znějících alikvotních hlasů. Při stisknutí jediné klávesy zní akord o třech tónech ve tři až šestičárkované oktávě. Tento akord proto nevytváří slyšitelné disonance, ale dodává varhannímu zvuku typický lesk a svítivost. V tomto rejstříku se nachází též vůbec nejmenší píšťala těchto varhan, jejíž aktivní délka je necelý 1 cm. Rejstřík pozitivu Mixtura 3x je vyroben z cínu.

Pedál (25 tónů)

Principalbass 8'

Tento rejstřík je pedálovou obdobou hlasu Principal 8' v hlavním stroji. Je umístěn viditelně na průčelí nástroje (prospektu), vyroben z leštěného cínu a v basové pedálové lince je zcela nepostradatelný.

Octava 4'

O oktávu výše znějící obdoba pedálového hlasu Principalbass 8' a dodává basové melodické lince na průraznosti a zřetelnosti. Je umístěna viditelně na průčelí, vyrobena z leštěného cínu.

Dřevěné rejstříky

Hlavní stroj

Flauta 8'

Vyrobena z promyšlené kombinace různých dřev a ve varhanách plní nezastupitelnou úlohu fundamentálního flétnového hlasu. Její zvuk je velmi příjemný, ale zároveň nosný a výborně se pojí s ostatními rejstříky. Ve vyšších polohách je velmi podobný skutečné příčné flétně.

Flauta 4'

Je to o oktávu výše znějící obdoba rejstříku Flauta 8'. Sestavena je tedy z dřevěných píšťal, ale poloviční délky. Nejčastěji se používá ve spojení s Flautou 8' v základní poloze, ale i samostatně, především v barokní a starší hudbě. Stejně jako Flautu 8' lze i tento rejstřík použít v nejrůznějších kombinacích s ostatními jemnými hlasy varhan.

Pozitiv

Copula major 8'

Copuly jsou rejstříky typické pro české barokní varhany (postavené v 18. století a dříve) a jejich přítomnost v těchto varhanách postavených Josefem Predigerem již hluboko v 19. století prozrazuje varhanářovu oblibu v tradici a barokně-klasickém zvukovém ideálu při tvorbě varhanního zvuku. Copula má velmi příjemný zvuk podobný zobcové flétně a jako jediný osmistopý rejstřík menšího stroje (pozitivu) znějící v základní poloze vytváří vlastně zvukový fundament (základ) celého stroje. Proto je tento rejstřík v bozkovských varhanách zcela nepostradatelný. Je sestavený z dřevěných krytých píšťal (poloviční délky, jejichž konec je ucpaný zátkou).

Copula minor 4'

Je o oktávu výše znějící obdobou rejstříku Copula major 8', s nímž tvoří nerozlučnou a nepostradatelnou dvojici při vytváření zvukového základu menšího stroje (pozitivu) a vytváří partnerský „sbor“ k flautám hlavního stroje. Copula minor je však velmi pěkně využitelná i sólově. Je sestavená z dřevěných krytých píšťal.

Pedál

Violonbass 16'

Je nejhlubším rejstříkem varhan a je sestaven z vůbec největších píšťal, které v bozkovských varhanách můžeme nalézt! Nejdelší píšťala je dlouhá téměř 5 m. Každá z píšťal je vyrobena z promyšlené kombinace různých dřev a rejstřík Violonbass 16' je vlastně jakousi píšťalovou obdobou kontrbasu v orchestru. Jeho zvuk je mohutný a impozantní a je jakýmsi zvukovým „podstavcem“ celého hlasového fondu varhan. Je zcela nepostradatelný ve varhanním plenu, ale třeba i při silnějším doprovodu lidového zpěvu.

Bourdonbass 16'

Toto je dřevěný basový rejstřík znějící stejně hluboko jako nejhlubší rejstřík Violonbass 16', ale je sestaven z krytých píšťal (poloviční délky, jejichž konec je ucpaný zátkou). Proto zní jemněji, ale zároveň kulatěji než Violonbass 16'. Je zcela nepostradatelný jako základní hlas

pedálové basové linky v jemných barvách, při doprovodu tiše znějících ansámbků, sólového zpěvu a podobně. Vyroben je z promyšlené kombinace dřev.

Quintbass 5 1/3'

Tento rejstřík dodává pedálu zvukovou mohutnost. Tím, že zní o kvintu výše, než je základ, vytváří kvintovou kombinaci harmonických tónů, která při správném a přesném vyladění působí dokonalou iluzí velmi silně znějícího šestnáctistopého hlasu. Malé píšťaly tak docilují mohutného a velkolepého účinku a pro bozkovské varhany jsou v kontextu s ostatními hlasy nepostradatelné. Quintbass 5 1/3' je vyroben z promyšlené kombinace dřev.